

Jacek Rossakiewicz – W jaki sposób trzeba zmienić system bankowy w Polsce.

Uwagi do debaty jaka odbyła się w PTE w dniu 28 stycznia 2016.

System bankowy trzeba zmienić, gdyż nie spełnia właściwie swoich podstawowych zadań. Aby bankowość można było nazwać „dobrem wspólnym” zmiana powinna być głęboka, a skutkiem tego, przeprowadzana etapowo.

1. **Należy odejść od zasady transferu ryzyka gospodarczego na klienta banku:** kredytobiorcę. Obecna praktyka w tym względzie jest całkowicie asymetryczna. W zasadzie całym ryzykiem (lub kosztem ubezpieczenia przed nim) jest obarczany kredytobiorca. Tymczasem prawo do zysku (także zysku dla banku) wynika właśnie z podejmowania ryzyka gospodarczego. Prawo to jest znane od starożytności a rozpowszechnionym sposobem podziału ryzyka, partycypowania w zyskach i stratach, było badanie przyczyn ewentualnej straty i na tej podstawie ustalanie odpowiedzialności:

W Kodeksie Hammurabiego władca wprowadził m.in. solidarne dzielenie ryzyka gospodarczego i finansowego: § U. Jeśli obywatel obywatelowi srebro na wspólny interes dał, zyski i straty, które będą przed Bogiem po równo podzielią. W Babilonie stosowane były pożyczki nieoprocentowane oraz anulowanie zobowiązań dłużnych powstałych w wyniku zdarzeń wyjątkowych lub okoliczności niezależnych od zobowiązanego: § 102. Jeśli kupiec agentowi handlowemu srebro na pożyczkę nieoprocentowaną dał i tam gdzie ten przybył, straty poniósł, kapitał wyjściowy kupcowi zwróci; § 103. jeżeli w podróży na drodze jego nieprzyjaciel wszystko co niósł, odbierze mu; agent handlowy przysięgę na boga wypowie i odejdzie wolny. [1]

Takie kształtowanie odpowiedzialności i ponoszenia skutków ryzyka zostało – z wielką stratą dla społeczeństw – porzucone w czasach nowożytnych. Złożyło się na to wiele przyczyn, ale najważniejszą z nich była i jest nadal walka o dominację cywilizacji pasożytniczych nad cywilizacjami samowystarczalnymi. Pieniądże pełnią w tej walce funkcję naboju – zanim walka nie przekształci się w otwarty konflikt militarny. (Jest to osobny temat wykraczający poza ramy niniejszego artykułu).

2. **Należy powrócić do konstytucyjnej zasady monopolu NBP na emisję pieniędzy,** który jest zapisany w Art. 227. § 1. Konstytucji R.P. Pieniądz jest pełnowartościowym, narodowym środkiem rozliczeniowym i jako taki nie ma nic wspólnego z oprocentowanym długiem. Jest zakorzeniony w gospodarce, w produkcji dóbr, towarów i świadczeniu usług. Pieniądże są bowiem sposobem monetyzacji gospodarki i stanowią ważny element w prowadzeniu działalności gospodarczej, nie tylko uzyskiwaniu zysku przez przedsiębiorców, ale przede wszystkim zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa. Właściwa monetyzacja gospodarki jest podstawowym zadaniem NBP i powinna warunkować działalność innych banków na terenie Polski. Emisja pieniądza jest najlepszym lekarstwem na obecną deflację i niekorzystną dla Polaków dominację banków zagranicznych w Polsce, które prowadzą destrukcyjną

politykę finansową polegającą na kreacji długów: oprocentowanych środków rozliczeniowych pełniących funkcje *substytutu pieniądza*, czyli kredytowego długu *rzekomego*, opartego na *częstkowej rezerwie bankowej*. Bankowy *substytut pieniądza* zrodził się podczas obowiązywania parytetu złota dla pieniądza, a obecnie w dobie *gospodarczego parytetu pieniądza*, całkowicie stracił swoją zasadność. Zasada *bankowej kreacji długów rzekomych* utrzymuje się w ekonomii neoliberalnej i we współczesnych teoriach monetarnych jedynie siłą społecznej inercji. Bezwładność idei – a de facto – stanu świadomości ludzkiej określanej przez interesy i ideologię grupy ludzi związanej z bankowością – powoduje trwanie tych nawyków w myśleniu oraz w praktyce. Pomocna w utrzymywaniu tego anachronizmu jest zasada wymienialności *substytutu pieniądza* (kredytowe zobowiązania dłużne) na pieniądz pełnowartościowy, co powoduje wysysanie pieniądza narodowego z rynku do banków prywatnych. Ostatecznym skutkiem takiej działalności jest hiperzadłużenie, deflacja i kryzys finansowy, gospodarczy oraz społeczny. Lekarstwem na taki stan rzeczy jest powrót do emisji konstytucyjnych pieniędzy pełnowartościowych.

3. **Stopniowe zmniejszanie oprocentowania kredytów i stóp procentowych.** Jest to łatwe zadanie, kiedy przebiega wraz z prowadzeniem narodowej emisji pieniędzy:

□w Anglii w latach dwudziestych XVII wieku Gerard Malynes twierdził, podając na to szczegółowe dowody, że □obfitość pieniądza zmniejsza lichwiarskie ceny i procenty□ [...] Edward Misselden odpowiadał, że □lekarstwem na lichwę może być obfitość pieniądza□ [2].

4. Skutkiem zmniejszania stóp procentowych jest **wprowadzenie zasad bankowości bezodsetkowej**, opierającej się na rozwoju gospodarki realnej a nie na spekulacji finansowej, w której gospodarka pełni jedynie rolę symboliczną. Zysk banku w bankowości bezodsetkowej wynika ze stymulowania przedsiębiorczości, rozwoju technologii (nakłady na badania i wdrożenie patentów), a nie tylko na pobieraniu opłat za wynajęcie pieniędzy (klasyczna lichwa) lub za kreację oprocentowanych długów („lichwa zmaksymalizowana” – nazywana obecnie □kreacją pieniędzy□ i stosowana według zasad bankowej rezerwy częstkowej). Warto w tym punkcie przytoczyć opinię Arystotelesa:

□[Pieniądz] jest czymś nie przyrodzonym, lecz ustanowionym przez prawo [...] i w mocy naszej leży zmienić go i uczynić bezużytecznym. [□] a już z najzupełniejszą słusnością znienawidzone jest rzemiosło lichwiarza, ponieważ w tym wypadku osiąga się zysk z samego pieniądza, który mija się ze swym przeznaczeniem. Stworzony został bowiem do celów wymiany, a tymczasem poprzez pobieranie procentów sam się pomnaża. [...] Toteż ten sposób zarobkowania jest w najwyższym stopniu przeciwny naturze. [3]

Najlepszym przykładem bankowości bezodsetkowej i pożytków dla społeczeństwa, jakie z niej mogą płynąć były stosunki finansowe w Libii za czasów Muammara al-Kaddafiego. [4]

W ten sposób doszliśmy do tematu debaty planowanej przez PTE na dzień 9 lutego 2016 roku, więc nie będziemy w niniejszym artykule jej uprzedzać.

5. Ponieważ podczas debaty w dniu 28 stycznia b.r. wspomniano o innowacyjności polskiej bankowości, nawet w porównaniu do bankowości światowej, należy stwierdzić, że jedyną tego typu innowacją – stosowaną wyłącznie w Polsce – jest bankowy tytuł egzekucyjny (BTE), zapisany w ustawie Prawo bankowe, ale zapis ten bynajmniej nie jest powodem do chluby, a raczej do wstydu. Trybunał Konstytucyjny

w 2015 roku uchylili część zapisów o BTE, jako niezgodnych z Konstytucją R.P., ale prawo to obowiązuje nadal (do 1 sierpnia 2016 roku) i jest wielkim ułatwieniem w prześladowaniu przez zagraniczne banki zadłużonych Polaków.[5] **Należy zadbać o to, aby już nigdy więcej, innowacje podobne do BTE nie zostały uchwalone w polskim prawie.**

6. Pozostałe idee ważne dla przemian systemu finansowego w Polsce i na świecie, zostały przez mnie przedstawione w artykule: **NACJONALIZACJA PIENIĘDZY-walka o suwerenność monetarną**, zamieszczonym na portalu PTE przy okazji prezentacji książki Prof. Andrzeja Sopoćko, *Mit Pieniądza. Świat realny wobec iluzji polityki pieniężnej* i debaty na jej temat przeprowadzonej w PTE w dniu 14 stycznia 2016 roku [6]

Jacek Andrzej Rossakiewicz

Warszawa, dnia 5 lutego 2016

Przypisy:

[1] *Kodeks Hammurabiego*, przekład: Marek Stępień, Warszawa, 1996. s. 99-100, [w:] http://www.rossakiewicz.pl/demokracja/df28_Zasady anulowania dlugow 2014.html

[2] John Maynard Keynes, *Ogólna teoria zatrudnienia, procentu i pieniądza*, PWN, wyd. III, s. 309-310. Cytaty za: E. F. Heckscher *Mercantilism*, London 1935, t. II, s. 200 i 201 (z niewielkimi skrótami).

[3] [w:] link: <http://dobry.org.pl/cztery-funkcje-pieniadza-jacek-andrzej-rossakiewicz,23,57/> Uwaga na marginesie: Pewien chiński mędrzec doradzał mi: □Czytaj starożytnych!□. Robię to i wiem, że ów mędrzec miał rację. Często, to właśnie pogoń za intelektualną nowością lub wręcz nowinkami oddziela nas od związku z realnym światem i jego ponadczasowymi prawami. Tak stało się np. z teorią Adama Smith'a.

[4] Więcej na ten temat można przeczytać w moim artykule: *Ekonomia Pozytywna – obraz ekonomii według Muammara al-Kaddafiego*, link: <http://www.klubinteligencjipolskiej.pl/2014/06/ekonomia-pozytywna-ii-obraz-ekonomii-wedlug-muammara-al-kaddafiego/>

[5] Więcej na ten temat można przeczytać w artykule: *Bankowy Tytuł Egzekucyjny (BTE) hańbą dla banków, kolejnych parlamentów, rządów, prezydentów i trybunałów konstytucyjnych – od 1997 roku.*, link: <http://www.klubinteligencjipolskiej.pl/2015/11/bankowy-tytul-egzekucyjny-hanba-dla-kolejnych-parlamentow-rzadow-prezydentow-i-trybunalow-konstytucyjnych-od-1997-roku/>

[6] Link do artykułu na portalu PTE: http://www.pte.pl/226_archiwum.html
Link bezpośredni do artykułu: <http://www.klubinteligencjipolskiej.pl/2015/08/nacjonalizacja-pieniedzy-walka-o-suwerennosc-monetarna/>